

Tre registre over Grundtvigs gendigtninger af Brorson

Sune Auken og Johan Damsgaard

Oversigt over Brorsonstekster gendigtet af Grundtvig

Grundtvig bruger *Troens rare Klenodie* til gendigtninger i hele perioden fra 1826-1856.

Ortografi såvel som sidetal er i nedenstående oversigt hentet fra førsteudgaven.

Grundtvigs interesse fordeler sig over store dele af værket (dog med en forkærlighed for julesalmerne). Over halvdelen af Brorsons kategorier bliver aldrig behandlet af Grundtvig.

<i>T+K</i>	Opl thi dagen nu frembryder	(1. del: Troens Fryde-Fest	Advents Psalmer	s. 7-9)
<i>T+K</i>	I denne søde jule-tiid	(1. del: Troens Fryde-Fest	Jule-Psalmer	s. 13-15)
<i>T+K</i>	Mit hierte altid vanker	(1. del: Troens Fryde-Fest	Jule-Psalmer	s. 15-17)
<i>T+K</i>	Den yndigste rose er funden	(1. del: Troens Fryde-Fest	Jule-Psalmer	s. 21-22)
<i>T+K</i>	Her kommer dine arme smaa	(1. del: Troens Fryde-Fest	Jule-Psalmer	s. 23-24)
<i>T+K</i>	Vor Jesus kand ey nogen herberg finde	(1. del: Troens Fryde-Fest	Jule-Psalmer	s. 26-27)
<i>T+K</i>	Lad dit rige allevegne	(1. del: Troens Fryde-Fest	Nyt-Aars Psalmer	s. 33-35)
<i>T+K</i>	Kom, hierte! tag dit regne-bræt	(1. del: Troens Fryde-Fest	Nyt-Aars Psalmer	s. 37-39)
<i>T+K</i>	Et helligt liv, en salig død	(1. del: Troens Fryde-Fest	Psalmer paa Mariæ Reenselses Dag	s. 49-50)
<i>T+K</i>	Her seer jeg da et lam at gaae	(1. del: Troens Fryde-Fest	Passions Psalmer	s. 58-61)
<i>T+K</i>	Hvad er dog Paaske sød og bliid	(1. del: Troens Fryde-Fest	Paaske-Psalmer	s. 92-93)
<i>T+K</i>	Hører, I som græde	(1. del: Troens Frydefest	Paaske-Psalmer	s. 94-96)
<i>T+K</i>	Triumph! triumph! vor sool er alt oprunden	(1. del: Troens Fryde-Fest	Paaske-Psalmer	s. 107-108)
<i>T+K</i>	Drag, Jesu, mig	(1. del: Troens Fryde-Fest	Himmelfarts Psalmer	s. 116)
<i>T+K</i>	Opl! all den ting, som GUd har gjort	(2. del: Troens Grund	Om Skabelsen	s. 159-161)
<i>T+K</i>	Den Luft hvor i vi gaae	(2. del: Troens Grund	Om Skabelsen	s. 161-163)
<i>T+K</i>	Hvad er det godt, i Jesu arme	(2. del: Troens Grund	Om Guds Forsyn og Regjering	s. 172-174)

<i>T+K</i>	Vor troe er den forvisning paa	(2. del: Troens Grund	Om Troens Egenskab	s. 260-262)
<i>T+K</i>	Er GUD for mig, saa træde	(2. del: Troens Grund	Om Retferdiggjørelsen	s. 271-274)
<i>T+K</i>	Er der nogen, som vil see	(2. del: Troens Grund	Om Retferdiggjørelsen	s. 274-277)
<i>T+K</i>	O hvad er det en herre-stand	(3. del: Troens Midler	Om Daaben	s. 308-310)
<i>T+K</i>	Jeg gaaer i fare, hvor jeg gaaer	(4. del: Troens Frugt	Om Tilliid paa Gud	s. 334-335)
<i>T+K</i>	Bort, verden, af mit sind og øye	(4. del: Troens Frugt	Om Kierlighed til Gud,	s. 342-344)
<i>T+K</i>	Hvo vil med til himmerige	(4. del: Troens Frugt	Om Christi Efterfølgelse og Verdens Fornegrelse	s. 346-348)
<i>T+K</i>	Jesum, Jesum, sigter	(4. del: Troens Frugt	Om Hiertets Opoffrelse til Gud	s. 371-372)
<i>T+K</i>	Roe er sielens beste skat	(4. del: Troens Frugt	Om Sielens Roe og Hvile i Gud	s. 383-385)
<i>T+K</i>	Hvem der havde dog forlaaret	(6. del: Troens Herlighed	Om den Aandelige Forening med Jesu	s. 499-500)
<i>T+K</i>	O GUD, som tiden vender	(Et lidet Tillæg	En Nyt-Aars-Psalme	s. 551-553 ¹⁾

Grundtvig begynder først at bearbejde *Svane-Sang* fra 1843 (eller måske først 1845).

Svane-Sang

Svane-Sang

Svane-Sang

Svane-Sang

Op dog Zion! seer du ej (nr. III

Her er nyt fra Dødens Porte (nr. XV

Her vil ties, her vil bies (nr. XXXXIV

Hvad er det godt at lande (nr. LXVI

s. 5)

s. 21-22)

s. 57-58)

s. 87-89)

¹ Denne salme findes først fra anden udgave af *Troens rare Klenodie* (1742), hvorfra den citeres her i registranten.

Grundtvigs gendigtninger af Brorson

Oversigten skal forstås som et arbejdsredskab for den, der måtte ønske at beskæftige sig med Grundtvigs gendigtninger af Brorsons tekster. Den samler optegnelserne fra Steen Johansens Grundtvigbibliografi. Da Grundtvigbibliografien på trods af sin imponerende grundighed nogle gange overser varianter,¹ kan oversigten kun tendere fuldstændighed. Hvor der er fundet mangler, er de korrekte oplysninger indført i oversigten.

Varianter er skrevet ind, hvor man første gang støder på dem i forfatterskabet.

Såvel versioner udgivet efter Grundtvigs død som versioner, der kombinerer Grundtvigs og Brorsons tekster, men som Grundtvig ikke selv har sammensat, er udeladt.

Brorsons sangtitler er gengivet efter stavemåden fra førsteudgaven af *Troens rare Klenodie* (1739)² og *Svane-Sang* (1765).

Årstal	Sangtitel (Grundtvigs version)	Kilde, sidetal	Sangtitel (Brorsons version)
1826	For al den Deel, som Gud har gjort ³	<i>Theologisk Maanedsskrift</i> , bd. 5, V-X	Op! all den ting, som Gud har gjort
1832	Den Luft, hvori vi gaae	<i>Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom</i> , 4-8	Den Luft hvor i vi gaae
1832	Er der Nogen, som vil see ⁴	<i>Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom</i> , 39-43	Er der nogen, som vil see

¹ Johansen sætter f.eks. versionen af "Den Luft, hvori vi gaae" fra *Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom* (1832) til at være identisk med versionen fra *Rosen-Kjæden* (1843), der dog afviger i 4. strofe, hvor den senere version skriver "Muld" for "Sand".

² Med undtagelse af "O GUd, som Tiden vender", der første gang optræder i anden udgave af *Troens rare Klenodie* (1742).

³ Trykt under titlen "Dansk Tedeum". I genoptrykket af denne udgave af salmen i *Salmer og aandelige Sange V* er et enkelt ord ændret i strofe 15, der her skriver "Kom op til danske Havne!" for "Kom og til danske Havne!". Vi antager, at variationen skyldes en fejl (da vi jo har at gøre med et genoptryk), og man finder derfor ikke versionen fra *Salmer og aandelige Sange V* senere i registranten.

⁴ Johansen (1948-1954), bd. 1 (263), skriver: "Denne Brorsonsalm (hos Br. 15 vers, her bearbejdet og forkortet til 10 v.) anses normalt ikke for at høre til de af Gr. ændrede, men grundtvigsk indflydelse kan muligvis spores enkelte steder, saaledes maaske i v. 5, l. 4-8".

1832	Her komme Dine arme Smaa ⁵	<i>Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom</i> , 50-52	Her kommer dine arme smaa
1832	I denne søde Jule-Tid	<i>Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom</i> , 53-56	I denne søde jule-tiid
1832	Den yndigste Rose er funden	<i>Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom</i> , 56-58	Den yndigste rose er funden
1832	Et helligt Liv, en salig Død	<i>Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom</i> , 66-68	Et helligt liv, en salig død
1832	Drag, Jesu, mig	<i>Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom</i> , 128-129	Drag, Jesu, mig
1837	For al den Deel, som Gud har gjort	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 66-69	Op! all den ting, som Gud har gjort
1837	Op, thi Dagen nu frembryder	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 422-424	Op! thi dagen nu frembryder
1837	I denne søde Jule-Tid	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 424-426	I denne søde jule-tiid
1837	Hvad maa mit Hjerte sige ⁶	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 427-428	Mit hierte altid vanker
1837	Den yndigste Rose er fundet	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 429-430	Den yndigste rose er funden
1837	Vor Jesus kan ei noget Herberg finde	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 431-432	Vor JESus kand ey nogen herberg finde
1837	Hvem seer jeg hist som Lammet gaae	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 581-584	Her seer jeg da et lam at gaae
1837	Hvor er dog Paaske sød og blid	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 609-610	Hvad er dog Paaske sød og bliid
1837	Hører, I, som græde	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 610-613	Hører, I som græde
1837	Triumf! Triumf! vor Soel er nu oprunden	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 613-614	Triumph! triumph! vor sool er alt oprunden
1837	Drag, Jesus, mig	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 661	Drag, Jesu, mig
1837	Bort, Verden, af mit Sind og Øie!	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 1, 662-663	Bort, verden, af mit sind og øye
1839	Den Luft, hvori vi gaae	<i>Sang-Værk til den Danske Kirke</i> , bd. 2, 53-56	Den Luft hvor i vi gaae
1841	Bort, Verden, af mit Sind og Øie ⁷	<i>Tro, Haab og Kjerlighed</i> , 125-126	Bort, verden, af mit sind og øye

⁵ Johansen (1948-1954), bd. 1 (264), skriver, at versionen fra Hagens *Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom* (1832) er identisk med Brorsons egen version "(i 10 vers) m. udeladelse af v. 4 og 7; ændringerne i v. 8 hos Hg. er maaske foretaget af Gr."

⁶ Senere versioner med titlerne "Forunderligt at sige" (1845) og "Mit Hjerte altid vanker" (1856).

⁷ Johansen (1948-1954), bd. 2 (193), er i tvivl om, hvorvidt denne version af salmen er sanktioneret af Grundtvig: "Antagelig har pastor L.N. Boisen selv foretaget de enkelte, nærmest ubetydelige ændringer [i salmesamlingen *Tro, Haab og Kjerlighed*], der kan forekomme i nogle af Gr.-salmerne, men vi veed ikke, om disse er blevet godkendt af Gr., heller ikke veed vi overhovedet noget nærmere om Gr.s mulige andel i samlingens tilblivelse".

1843	Her ei ties, her indvies ⁸	<i>Psalm-Blade til Kirke-Bod</i> , upag. (nr. 27)	Her vil ties, her vil bies
1843	I denne søde Juletid	<i>Psalm-Blade til Kirke-Bod</i> , upag. (nr. 43)	I denne søde jule-tiid
1843	Drag, Jesus mig	<i>Psalm-Blade til Kirke-Bod</i> , upag. (nr. 67)	Drag, Jesu, mig
1843	For al den Deel, som Gud har gjort	<i>Rosen-Kjæden</i> , 8-10	Op! all den ting, som Gud har gjort
1843	Den Luft, hvori vi gaae	<i>Rosen-Kjæden</i> , 10-12	Den Luft hvor i vi gaae
1843	Den yndigste Rose er funden ⁹	<i>Rosen-Kjæden</i> , 97-98	Den yndigste rose er funden
1843	Her komme dine arme Smaa	<i>Rosen-Kjæden</i> , 98-99	Her kommer dine arme smaa
1844	Her ei ties, her indvies	<i>Trykte Salmeblade</i>	Her vil ties, her vil bies
1845	Vi traadre ind ved Daabens Pagt	<i>Kirke-Psalmer udgivne til Prøve</i> , 6-7	O hvad er det en herre-stand
1845	Jeg gaaer i Fare, hvor jeg gaaer	<i>Kirke-Psalmer udgivne til Prøve</i> , 46-47	Jeg gaaer i fare, hvor jeg gaaer
1845	Et hellig Liv, en salig Død	<i>Kirke-Psalmer udgivne til Prøve</i> , 55-56	Et helligt liv, en salig død
1845	Her vil ties, her vil bies	<i>Kirke-Psalmer udgivne til Prøve</i> , 56-58	Her vil ties, her vil bies
1845	Den yndigste Rose er fundet	<i>Kirke-Psalmer udgivne til Prøve</i> , 66-67	Den yndigste rose er funden
1845	I denne søde Juletid	<i>Kirke-Psalmer udgivne til Prøve</i> , 68-69	I denne søde jule-tiid
1845	Forunderligt at sige ¹⁰	<i>Kirke-Psalmer udgivne til Prøve</i> , 71-73	Mit hjerte altid vanker
1846	Her er nyt fra Dødens Porte	<i>Psalm til den stille Uge og Paasken</i> , 63	Her er nyt fra Dødens Porte
1850	O Gud, som Tiden vender ¹¹	<i>Psalmebog</i> , 40-41	O GUD, som tiden vender
1850	Den yndigste Rose er fundet ¹²	<i>Fest-Psalmer</i> , 2. oplag, 32-33	Den yndigste rose er funden

⁸ Johansen (1948-1954), bd. 1 (212), skriver: "Udover ligheden i begyndelseslinien har denne Gr.-salmes indhold intet tilfælles m. Brorsons berømte salme, hvis ydre form (metrum, ordgentagelser) Gr. ellers ganske har kopieret her".

⁹ Johansen (1948-1954), bd. 1 (264), er i tvivl om, hvorvidt forskellene mellem versionen fra *Sang-Værk til den Danske Kirke* og versionen fra *Rosen-Kjæden* er forfattede af Grundtvig. Johansens tvivl skyldes efter alt at dømme, at versionen fra *Rosen-Kjæden* ikke findes andre steder i korpus.

¹⁰ Regnes i Johansen (1948-1954), bd. 2, (66), for en variation af "Hvad maa mit Hjerte sige" (1837).

¹¹ Johansen (1948-1954), bd. 3, antager, at denne salmebearbejdelse fejlagtigt er tilskrevet Grundtvig. Under gennemgangen af versionen fra fortsættelsesheftet til Rørdams *Fest-Psalmer* (1852, 93) skriver han, at "denne salme af udgiveren af SS [er] blevet antaget for at være en bearbejdelse af Gr., hvilket sandsynligvis er forkert, idet den allerede fandtes i Roskildekonvents salmebogsudkast 1850". Argumentet fremstår uklart, al den stund at Johansen tidligere i samme bind af bibliografien godtager Grundtvigsalmer fra denne publikation (41).

¹² Versionen er identisk med versionen fra *Rosen-Kjæden* bortset fra, at den mangler en af *Rosen-Kjædens* strofer.

1850	Her vil ties, her vil bies ¹³	<i>Fest-Psalmer</i> , 2. oplag, 51-52	Her vil ties, her vil bies
1851	Aaret som i Dag oprinder	<i>Fest-Psalmer</i> [Rørdam], 15-16	Lad dit rige allevegne
1851	Herrens Røst, som aldrig brister	<i>Fest-Psalmer</i> [Rørdam], 56-57	Hvem der havde dog forlaaret
1851	Syster! Broder! seer du ei ¹⁴	<i>Livets Vei</i> (D.Kt., sp. 659-661)	Op dog Zion! seer du ej
1852	Hvor er det godt at lande ¹⁵	[Fortsættelseshefte til Rørdams <i>Fest-Psalmer</i>], 88-89	Hvad er det godt at lande
1852	Op dog Zion! seer du ei ¹⁶	[Fortsættelseshefte til Rørdams <i>Fest-Psalmer</i>], 90-91	Op dog Zion! seer du ej
1852	O Gud, som Tiden vender	[Fortsættelseshefte til Rørdams <i>Fest-Psalmer</i>] 114-115	O Gud, som tiden vender
1853	Hvem vil med til Himmerige?	<i>Fest-Psalmer</i> , 5. oplag, 114-115	Hvo vil med til himmerige
1853	Jesus Christus, Frelser-Manden ¹⁷	<i>Fest-Psalmer</i> , 5. oplag, 128-129	Jesum, Jesum, Jesum, sigter
1854	Herrens Røst, som aldrig brister	<i>Fest-Psalmer</i> , 6. oplag, 78	Hvem der havde dog forlaaret
1854	Er Gud for mig, da træde	<i>Fest-Psalmer</i> , 6. oplag, 149-150	Er Gud for mig, saa træde
1856	Kom Sjæl og tag dit Regnebræt	<i>Psalmer</i> , 111-112	Kom, hiertel tag dit regne-bræt
1856	Her komme dine arme Smaa	<i>Psalmer</i> , 109-110	Her kommer dine arme smaa
1856	Op dog, Zion! seer du ei	<i>Psalmer</i> , 133-134	Op dog Zion! seer du ej
1856	Er Maden meer for dig end Livet ¹⁸	<i>Psalmer</i> , 149-150	Hvad er det godt, i Jesu arme
1856	Vor Tro er den Forvisning god	<i>Psalmer</i> , 151-152	Vor troe er den forvisning paa
1856	Hvem vil med til Himmerige?	<i>Psalmer</i> , 210-211	Hvo vil med til himmerige
1856	Mit Hjerter altid vanker ¹⁹	<i>Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt</i> , 145-147	Mit hjerter altid vanker

¹³ Versionen er en forkortet (men ellers ordret identisk) udgave af teksten fra *Kirke-Psalmer udgivne til Prøve*.

¹⁴ Findes også under titlen "Op dog Sion, seer du ei".

¹⁵ Ifølge Johansen (1948-1954), bd. 4 (84), er Grundtvigs version af salmen forfattet i 1851.

¹⁶ Findes også under titlen "Syster! Broder! seer du ei".

¹⁷ Johansen (1948-1954), bd. 3 (114), er i tvivl om, hvorvidt denne salme overhovedet er en bearbejdelse efter Brorson.

¹⁸ I *Salmer og aandelige Sange*, bd. 5 (1881, 814), findes en ekstra strofe gengivet efter et ikke nærmere bestemt håndskrift.

¹⁹ Johansen (1948-1954), bd. 2 (66): "efter Brorson ("Mit Hjerter altid vanker"); i teksten enkelte laan fra Gr.s bearbejdelser, især *Prøveheftet*, ligesom ogsaa versudvalget er delvis paavirket af Gr." Johansen forholder sig ikke til de tidligere udgaver af (udkast til) *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt*, der begge indeholder en version, som i langt højere grad lægger sig op ad Grundtvigs tidligere bearbejdhninger. I det hele taget fremstår Grundtvigs engagement

1856	I denne søde Juletid ²⁰	<i>Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt</i> , 157-159	I denne søde jule-tiid
1856	Et helligt Liv, en salig Død ²¹	<i>Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt</i> , 168-169	Et helligt liv, en salig død
1856	Drag, Jesu, mig ²²	<i>Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt</i> , 242	Drag, Jesu, mig
1856	Bort, Verden, af mit Sind og Øie ²³	<i>Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt</i> , 473-474	Bort verden af mit sind og øye

Efter 1856 kommer ingen nye tekster på repertoireet, men nogle omdigtninger revideres stadig.²⁴

1856	Op dog, Sion! seer du ei	1. <i>Tillæg til Fest-Psalmer</i> (7. oplag), upag. (nr. 833)	Op dog Zion! seer du ej
1857	Den yndigste Rose er funden	<i>Tillæg til evangelisk-christelig Psalmebog</i> , 1. oplag, 47-48	Den yndigste rose er funden
1857	Et helligt Liv, en salig Død	<i>Tillæg til evangelisk-christelig Psalmebog</i> , 1. oplag, 63-64	Et helligt liv, en salig død
1857	Bort, Verden, af mit Sind og Øie	<i>Tillæg til evangelisk-christelig Psalmebog</i> , 1. oplag, 278-279	Bort verden af mit sind og øye

i Roskilde-konventets udgivelser ikke tydeligt hos Johansen. Da vi i registranten følger Johansen, har vi derfor ikke indført versionen, som man finder i *Psalmebog* (1850, 96-98) og *Psalmebog* (1852, 101-102), selv om det kan synes inkonsekvent.

²⁰ Johansen (1948-1954), bd. 1 (264), regner ikke denne version blandt Grundtvigs egne, men noterer, at den "har et par (ubetydelige) laan fra Gr.". Når versionen alligevel er med i denne registrant, skyldes det, at Johansen ikke forholder sig konsekvent til, hvorvidt versionerne af Grundtvigs salmer fra *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt* bør tilskrives Grundtvig eller ej. I redegørelsen for redaktionsprincipperne i forbindelse med salmebogen skriver Johansen, at salmerne skal anses for at være "dels egne Gr.-salmer, dels salmer bearbejdede mere ell. mindre af Gr., og dels salmer med større ell. mindre (ofte ganske smaa) laan fra gr.-ske former", (bd. 3, 173). Principperne bag en mulig skelnen fremlægges ikke i bibliografien. Som tilfældet var med "Mit Hjerter altid vanker" (1856), findes også "I denne søde Juletid" i *Psalmebog* (1850, 105-107) i en version, der ligger tættere op ad Grundtvigs tidligere bearbejdnings.

²¹ Johansen (1948-1954), bd. 1, (265), regner ikke denne version blandt Grundtvigs egne. Som med de andre nævnte salmer fra *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt* findes også her versioner, der ligger tidligere Grundtvigbearbejdnings meget nær i *Psalmebog* (1850, 112-113) og *Psalmebog* (1852, 118-119).

²² Versionen består af fire Brorsonske strofer med kun et enkelt ord ændret af Grundtvig. En version, der i høj grad minder om versionen fra *Historiske Psalmer og Rim til Børne-Lærdom* (1832), finder man dog i de tidligere udkast til salmebogen (*Psalmebog* (1850, 163) og *Psalmebog* (1852, 174)).

²³ Som tilfældet er for de andre salmer fra *Psalmebog til Kirke- og Huus-Andagt* (1856), findes denne salme også i afvigende versioner i *Psalmebog* (1850, 323-324) og *Psalmebog* (1852, 353-354). Om disse versioner skyldes Grundtvig, må stå hen i det uvisse.

²⁴ Den afsluttende post i registranten står noteret under 1873, hvor den første gang blev trykt, men formodes skrevet i 1853.

1857	Vi traadre ind ved Daabens Pagt	<i>Tillæg til evangelisk-christelig Psalmebog</i> , 1. oplag, 387-388	O hvad er det en herre-stand
1864	Er Gud for mig, da træde	<i>Tillæg til evangelisk-christelig Psalmebog</i> , 4. oplag, 348-349	Er Gud for mig, saa træde
1864	Vi traadre ind ved Daabens Pagt	<i>Tillæg til evangelisk-christelig Psalmebog</i> , 4. oplag, 387-388	O hvad er det en herre-stand
1864	Herrens Røst, som aldrig brister	<i>Fest-Psalmer</i> , 8. oplag, 81	Hvem der havde dog forlaaret
1864	Aaret, som idag oprinder	<i>Fest-Psalmer</i> , 8. oplag, 82-84	Lad dit rigge allevegne
1864	Jesus Christus, Frelser-Manden	<i>Fest-Psalmer</i> , 8. oplag, 131-132	Jesum, Jesum, Jesum, sigter
1864	Er Gud for mig, da træde	<i>Fest-Psalmer</i> , 8. oplag, 152-153	Er Gud for mig, saa træde
1864	Op dog, Sion! seer du ei	<i>Fest-Psalmer</i> , 8. oplag, 224	Op dog Zion! seer du ej
1864	Vor Tro er den Forvisning god	<i>Fest-Psalmer</i> , 8. oplag, 285-286	Vor troe er den forvisning paa
1867	Hører, I, som græde	<i>Tillæg til evangelisk-christelig Psalmebog</i> , 5. oplag, 187-189	Hører, I som græde
1868	For al den Deel, som Gud har gjort	<i>Psalmer og aandelige Sange</i> , bd. 1, 59-62	Op! all den ting, som Gud har gjort
1868	Op, thi Dagen nu frembryder	<i>Psalmer og aandelige Sange</i> , bd. 1, 373-375	Op! thi dagen nu frembryder
1868	I denne søde Jule-Tid	<i>Psalmer og aandelige Sange</i> , bd. 1, 375-377	I denne søde jule-tiid
1868	Den yndigste Rose er fundet	<i>Psalmer og aandelige Sange</i> , bd. 1, 379-381	Den yndigste rose er funden
1868	Vor Jesus kan ei noget Herberg finde	<i>Psalmer og aandelige Sange</i> , bd. 1, 381-382	Vor Jesus kand ey nogen herberg finde
1868	Hører, I, som græde	<i>Psalmer og aandelige Sange</i> , bd. 1, 545-547	Hører, I som græde
1868	Triumf! Triumf! vor Soel er nu oprundet	<i>Psalmer og aandelige Sange</i> , bd. 1, 547-548	Triumph! triumph! vor sool er alt oprunden
1870	Den Luft, hvori vi gaae	<i>Psalmer og aandelige Sange</i> , bd. 2, 22-25	Den Luft hvor i vi gaae
1870	Aaret, som idag oprinder	<i>Fest-Psalmer</i> , 10. oplag, 83-85	Lad dit rigge allevegne
1873	Vor Tro er Hjærtets Vished paa ²⁵	<i>Salmer og aandelige Sange</i> , bd. 3, 478-480	Vor troe er den forvisning paa
1873	Ro er Hjærtets røde Guld ²⁶	<i>Salmer og aandelige Sange</i> , bd. 3, 513-514	Roe er sielens beste skat

²⁵ Johansen (1948-1954), bd. 3 (166 f.), sætter tilblivelsesåret til ca. 1856. I det efterfølgende bind regulerer han dateringen til 1856-1860 (93).

²⁶ Ifølge Johansen (1948-1954), bd. 3 (124), er teksten forfattet i 1853. Et formodet udkast til salmen findes trykt i *Salmer og aandelige Sange*, bd. 5 (1881, 820).

Grundtvigs gendigtninger af *Den yndigste rose er funden*

Sort skrift:

Grundtvig = Brorson

Sort skrift på grå baggrund

Grundtvig ≠ Brorson

Brorson (1739):
(TrK, s. 20-21)

1. Den yndigste rose er funden
Blant stiveste torne oprunden,
Vor JEsus den deyligste pøde
Blant syndige mennisker grøde.

Grundtvig (1832):
(Hagen, s. 56-58)

Den yndigste Rose er funden,
Blandt stiveste Torne oprunden,
Vor Jesus, den deligste Pøde,
Blandt syndige Mennesker grøde.

Grundtvig (1837):
(Sang-Værk, bd. 1, s. 429-430)

Den yndigste Rose er fundet
Blandt stiveste Torne oprundet,
Ja, Himlens den deligste Pøde
I Jorderigs Vildernis groede!

Grundtvig (1843):
(Rosen-Kjæden, s. 97-98)

Den yndigste Rose er funden,
Blandt stiveste Torne oprunden,
Ja Himlens den deligste Pøde
I Jorderigs Vildernis groede!

2. Alt siden vi tabte den ære,
Guds billedes frugter at bære,
Var verden forvildet og øde,
Vi alle i synden bortdøde.

Alt siden vi tabte den Ære
Guds Billedes Frugter at bære,
Var Verden forvildet og øde,
I Synd var vi aandelig døde.

Alt længe henvisnet med E d e n
Var Livs-Træets Spire hernelen,
Til Vinter gav Sommer kun Føden,
Saa gyldent kun høstede Døden!

Alt længe henvisnet med Eden
Var Livs-Træets Spire hernelen,
Til Vinter gav Sommer kun Føden,
Saa gyldent kun høstede Døden.

3. Som tidsler ey mere kand due,
End kastes i brændende lue,
Saa tiende ey verden til andet,
End vorde ved ilden forbandet.

Mangler hos Grundtvig

Mangler hos Grundtvig

Mangler hos Grundtvig

4. Da lod Gud en rose opskyde,
Og sæden omsider frembryde,
At rense og gandske forsøde
Vor vextes fordervede grøde.

Da lod Gud en Rose opskyde,
Og Sæden omsider frembryde,
At rense og lifflig forsøde
Vor Væxtes fordærvede Grøde.

Da lod Gud en Rose opskyde,
Hvis Duft kan oplive og fryde,
Hvis Saft kan for Døden helbrede,
Gjenføde Livs-Træet hernelde!

Da lod Gud en Rose opskyde,
Hvis Duft kan oplive og fryde,
Hvis Saft kan for Døden helbrede,
Gjenføde Livs-Træet hernelde!

<p>Grundtvig (1845): (<i>Prøveheftet</i>, s. 66-67)</p> <p>Den yndigste Rose er fundet, Blandt stiveste Torne oprundet; Om Julen, trods Vinterens Kulde, Sprang Paradis-Rosen af Mulde!</p> <p>Saa lønlig den spired derinde, Hos Jordens lykkeligste Kvindel! Den herlig udsporang, uden Hinder, Paa Guds barnets deilige Kinder!</p> <p>Mangler hos Grundtvig</p> <p>Mangler hos Grundtvig</p> <p>Mangler hos Grundtvig</p>	<p>Grundtvig (1850): (<i>Fest-Psalmer</i>, s. 32-33)</p> <p>Den yndigste Rose er fundet, Blandt stiveste Torne oprundet; Om Julen, trods Vinterens Kulde, Sprang Paradis-Rosen af Mulde!</p> <p>Saa lønlig den spired derinde, Hos Jordens lykkeligste Kvindel! Den herlig udsporang, uden Hinder, Paa Guds barnets deilige Kinder</p> <p>Mangler hos Grundtvig</p> <p>Mangler hos Grundtvig</p> <p>Mangler hos Grundtvig</p>	<p>Grundtvig (1857): (<i>Tillæg til evangelisk-christelig Psalmebog</i>, s. 47-48)</p> <p>Den yndigste Rose er funden, Blandt stiveste Torne oprunden, Vor Jesus, den deiligste Pode, Blandt syndige Mennesker gro de.</p> <p>Alt siden vi tabte den Ære Guds Billedes Frugter at bære, Vor Verden forvildet og øde, I Synd var vi aandelig døde.</p> <p>Mangler hos Grundtvig</p> <p>Da lod Gud en Rose opskyde, Og Sæden omsider frembryde, At rense og lifligt forsøde Vor Væxtes fordærvede Grøde.</p>	<p>Grundtvig (1868): (<i>Psalmer og aandelige Sange</i>, 1. bind, s. 379-381)</p> <p>Den yndigste Rose er fundet Blandt stiveste Torne oprundet, Ja, Himlens den deiligste Pode I Jorderigs Vildernis groede!</p> <p>Alt længe henvisnet med Eden Var Livs-Træets Spire hernelen, Til Vinter gav Sommer kun Føden, Saa gyldent kun høstede Døden!</p> <p>Mangler hos Grundtvig</p> <p>Da lod Gud en Rose opskyde, Hvis Duft kan oplive og fryde, Hvis Saft kan for Døden helbrede, Gjenføde Livs-Træet hernelde!</p>
--	--	---	---

5. Saa blomstrer Guds kirke med ære, Og yndige frugter kand bære, Thi JEsus dens grøde opliver, Og vedske i vexterne giver.	Saa blomstrer Guds Kirke med Ære, Og yndige Frugter kan bære, Thi Jesus dens Grøde opliver, Og Sødme i Safterne giver.	Nu blomstrer Guds Kirke med Ære, Og Saligheds Frugter mon bære, Thi Jesus dens Grøde opliver, Naar Sjælen i Alle han bliver!	Nu blomstrer Guds Kirke med Ære, Og Saligheds Frugter mon bære, Thi Jesus dens Grøde opliver, Naar Sjælen i Alle han bliver!
6. Al verden nu burde sig fryde, Med psalmer mangfoldig udbryde, Men mangel har aldrig fornøden, At rosen i verden er kommen.	Al Verden nu burde sig fryde, Med Psalmer mangfoldig udbryde, Man Mangel har aldrig fornøden, At Rosen i Verden er kommen!	Al Verden nu burde sig fryde, I Lovsang om Julen henflyde, Men Mange har aldrig fornøden, At Rosen til Verden er kommen!	Al Verden nu burde sig fryde, I Lovsang om Julen henflyde, Men Mange har aldrig fornøden, At Rosen til Verden er kommen!
7. Forhærdede tidsel-gemytter, Saa stive som torne og støtter, Hvi holder I eder saa ranke I stolthed fordervede tanke?	Forhærdede Tidsel-Gemytter, Saa stive som Torne og Støtter! Hvi holde I Eder saa ranke I Stolthed fordervede Tanke!	Forhærdede Tidsel-Gemytter! Saa stive som Torne og Støtter! Hvi holde I eder saa ranke I Hovmod den Helvedes Tanke?	Forhærdede Tidsel-Gemytter! Saa stive som Torne og Støtter! Hvi holde I Eder saa ranke I Hovmod den Helvedes Tanke!
	I Hjerter som Boble og Blære, Hvor kan I saa daarlige være? Kan Eder vel lære Fornøden, At finde Livs-Træet i Luften?	I Hjerter som Boble og Blære, Hvor kan I saa daarlige være? Kan Eder vel lære Fornøden, At finde Livs-Træet i Luften?	I Hjerter som Boble og Blære, Hvor kan I saa daarlige være? Kan Eder vel lære Fornøden, At finde Livs-Træet i Luften?

Min Rose, den hvide og røde,
Oprandt med Gudsbarnt det søde!
Med Christus, min Frelser, den Kiære
Den dufter, hans Kirke til Ære!

Mangler hos Grundtvig

Al Verden nu burde sig fryde,
I Lovsang hver Tunge udbryde;
Men Mange har aldrig fornummet,
At Paradis-Rosen er kommet!

Forbitrede Torne-Gemyttet!
Hvi staae I saa stive som Støtter?
Hvi holde I Eder saa ranke,
Og kneise paa Bjerg og paa Banke?

Min Rose, den hvide og røde,
Oprandt med Gudsbarnt det søde!
Med Christus, min Frelser, den Kiære
Den dufter, hans Kirke til Ære!

Mangler hos Grundtvig

Al Verden nu burde sig fryde,
I Lovsang hver Tunge udbryde;
Men Mange har aldrig fornummet,
At Paradis-Rosen er kommet!

Forbitrede Torne-Gemytter!
Hvi staae I saa stive som Støtter?
Hvi holde I eder saa ranke,
Og kneise paa Bjerg og paa Banke?

Saa blomstrer Guds Kirke med Ære,
Og yndige Frugter kan bære,
Thi Jesus dens Grøde opliver,
Og Sødme i Safterne giver.

Al Verden nu burde sig fryde,
Med Psalmer mangfoldig udbryde,
Man Mangen har aldrig fornummen,
At Rosen i Verden er kommen!

Forhærdede Tidsel-Gemytter,
Saa stive som Torne og Støtter!
Hvi holde I Eder saa ranke
I Stoltheds fordærvede Tanke!

Nu blomstrer Guds Kirke med Ære,
Og Saligheds Frugter mon bære,
Thi Jesus dens Grøde opliver,
Naar Sjælen i Alle han bliver!

Al Verden nu burde sig fryde,
I Lov-Sang om Julen henflyde,
Men Mange har aldrig fornummet,
At Rosen til Verden er kommet!

Forhærdede Tidsel-Gemytter!
Saa stive som Torne og Støtter!
Hvi holde I eder saa ranke
I Hovmodens den Helvedes Tanke?

I Hjerter som Boble og Blære,
Hvor kan I saa daarlige være?
Kan eder vel lære Fornuften,
At finde Livs-Træet i Luften?

8. Ach søger de nedrige steder, I støvet for Frelseren græder, Saa faae I vor JEsu i tale, Thi roserne voxer i dale.	O, søger de lavlændte Steder, Der smile de barnlige Glæder, Der faae I Guds-Barnet i tale, Thi Roserne voxer i Dale!	O, søger de lavlige Steder! Der smile de barnlige Glæder, Der faae I Guds-Barnet i tale, Thi Roserne voxer i Dale!
9. Nu Jesu, du stedse skal være Min smykke, min rose og ære, Du gandske mit herte betager, Din sødhed jeg finder og smager.	Nu Jesu! Du immer skal være Mit Smykke, min Rose, min Ære, Du ganske mit Hjerter indtager, Din Sødhed jeg finder og smager!	O, Jesus! du altid mig være Min Rose, mit Liv og min Ære, Din Ynde mit Hjerter indtage, Din Sødme min Tunge selv smage!
10. Min rose mig smykker og pryder, Min rose mig glæder og fryder; De giftige lyster hand døder, Og korset saa liflig forsøder.	Min Rose mig smykker og pryder, Min Rose mig glæder og fryder, De giftige Lyster den døder, Og Korset saa liflig forsøder!	Mangler hos Grundtvig
11. Lad verden mig alting betage, Lad tornene rive og nage, Lad hiertet kun daane og briste, Min rose jeg aldrig vil miste	Lad Verden mig alting betage, Lad Tornene rive og nage, Lad Hiertet kun bugne og briste, Min Rose jeg aldrig vil miste!	Maa Verden mig Alting betage, Skal Tornene rive og nage, Maa Hiertet end bugne og briste, Kun aldrig min Rose jeg miste!
	Omsonst Man da kaster mig Graven, Jeg gaaer med min Rose til Haven, Og hører selv i Paradiset Af alle Smaa-Blomster den priset!	Omsonst man da kaster mig Graven, Jeg gaaer med min Rose til Haven, Og hører selv i Paradiset Af alle Smaa-Blomster den priset!

Engang I dog synke og segne,
O, søger de lavere Egne!
Der faaer I Guds-Barnet i Tale
Thi Roserne voxer i Dale!

Min Jesus! ja, der har jeg fundet,
Det Høie i Lavhed oprundet,
Og du skal evindeligt være
Min Rose, mit Smykke, min Ære!

Mangler hos Grundtvig

Lad Verden mig Alting betage!
Lad Tornene rive og nage!
Lad Hjertet kun bugne og briste!
Min Rose jeg aldrig skal miste!

Forgæves man kaster mig Graven,
Jeg gaaer med min Rose til Haven,
Og hører den i Paradiset
Af alle Smaa-Blomsterne priset!

Engang I dog synke og segne,
O, søger de lavere Egne!
Der faaer I Guds-barnet i Tale,
Thi Roserne voxer i Dale!

Min Jesus! ja, der har jeg fundet
Det Høie i Lavhed oprundet,
Og du skal evindeligt være
Min Rose, mit Smykke, min Ære!

Mangler hos Grundtvig

Mangler hos Grundtvig

Forgæves man kaster mig Graven,
Jeg gaaer med min Rose til Haven,
Og hører den i Paradiset
Af alle Smaa-blomsterne priset!

Engang I dog synke og segne,
Ak søger de lavere Egne,
Da faaer I Guds-barnet i Tale,
Thi Roserne voxer i Dale.

Nu Jesus! Du altid skal være
Mit Smykke, min Rose, min Ære,
Du ganske mit Hjerte indtager
Din Sødhed jeg finder og smager!

Min Rose mig smykker og pryder,
Min Rose mig glæder og fryder,
De giftige Lyster den dører,
Og Korset saa liflig forsøder!

Lad Verden mig alting betage,
Lad Tornene rive og nage,
Lad Hjertet kun bugne og briste,
Min Rose jeg aldrig vil miste!

Forgæves da kastes mig Graven,
Jeg gaaer med min Rose til Haven,
Og hører den i Paradiset
Af alle Smaa-e-Blomsterne priset!

O, søger de lavlændte Steder!
Der smile de barnlige Glæder!
Der faaer I Guds-Barnet i tale,
Thi Roserne voxer i Dale!

O Jesus! for immer Du være
Min Rose, mit Liv og min Ære!
Din Deilighed Hjertet indtage!
Din Sødme selv Tungerne smage!

Mangler hos Grundtvig

Maa Verden mig Alting betage,
Skal Tornene rive og nage,
Maa Hjertet end bugne og briste,
Kun aldrig min Rose jeg miste!